

§ 510

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Otto Meren ym. talousarvioaloitteesta koskien Helsingin kaupungin hissiavustuksista luopumisesta

HEL 2020-003270 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin hissiavustus

Kaupunginhallitus päätti hissiavustuksen myöntämisestä kokouksessaan 23.10.2000 (1360 §) sellaisille taloyhtiöille, jotka ovat saaneet valtion lopullisen hissiavustuspäätöksen. Hissiavustusta varten kaupunginhallitus varasi erillisen määrärahan, joka vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa on 1 600 000 euroa. Hissiavustusta voivat hakea taloyhtiöt jälkiasennushissin rakentamiseen olemassa olevaan, ympärivuorokautisessa käytössä olevaan asuinkerrostaloon, jonka porrashuoneessa ei ennestään ole hissiä.

Helsingin kaupungin hissiavustuksella rahoitetaan 10 prosenttia jälkiasennetun hissin rakentamisesta aiheutuvista välittömistä kustannuksista. Hissiavustusta voivat saada niin vapaarahoitteiset taloyhtiöt kuin ARA-rahoitteiset vuokra- ja asumisoikeusyhtiöt. Kaupungin hissiavustuksen edellytyksenä on, että Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on hyväksynyt jälkiasennushissin rakentamisen hankintakustannukset ja on myöntänyt rakentamiselle valtion hissiavustuksen. Ympäristöministeriön alainen hissiavustus, jota haetaan ARAlta, on 45 prosenttia avustuspäätöksessä hyväksytyistä jälkiasennushissin rakentamisesta aiheutuvista välttämättömistä hankintakustannuksista.

Kaupungin hissiavustuksen tarkoituksena on edistää taloyhtiöiden asukkaiden kotona asumista mahdollisimman pitkään mahdollistamalla lapsiperheiden, ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimintaesteisten pääsyn kerrostalojen asuntoihin ja niissä oleviin yleisiin tiloihin. Kaupungin avustuksen hakuaika on ympärivuotinen. Hissiavustuksen myöntämisestä päättää kaupunginhallituksen vahvistamien periaatteiden mukaisesti kaupunkiympäristön palvelut ja luvat palvelukokonaisuuden asukas- ja yrityspalveluiden asuntopalvelut-yksikön päällikkö.

Avustuksella tuetut hissit

Helsinkiin on vuosina 2000-2019 rakennettu yhteensä 1 063 jälkiasennushissiä 462 asuinkerrostaloon. Helsingin kaupungin hissiavustuksia

on myönnetty yhteensä 995 jälkiasennushissille. Avustuskustannukset olivat vuosina 2000-2019 yhteensä 19 628 385 euroa.

Talousarvioon varatun hissiavustusmäärärahan avulla on tavoitteena edistää 60 hissien rakentamista vuosittain. Tavoite on saavutettu joitakin poikkeusvuosia lukuun ottamatta. Vuosina 2015-2019 avustettiin keskimäärin 61 jälkiasennushissin rakentamista vuosittain. Keskimääräinen yhden hissien 10 prosentin avustus oli 23 400 euroa. Ennuste vuosille 2020 ja 2021 on, että molempina vuosina valmistuu 40 jälkiasennushissiä. Syynä hissien määrän laskuun on mm. hissittömien taloyhtiöiden iästä johtuvat muut välttämättömät remontit, joiden myötä korjauskustannukset kohoavat yli asukkaiden maksukyvyyn.

Kaupungin hissi projekti

Helsingin kaupungin hissi projekti käynnistettiin vuonna 2000. Sen tavoitteet ja tehtävät on määritelty ”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2016” (AM-ohjelma 2016), jonka mukaan hissi projektin tehtävänä on edistää vuosittain 70 jälkiasennushissin rakentamista olemassa oleviin asuinkerrostaloihin. Kaupunki ympäristön toimiala tekee yhteistyötä kaupungin hissi projektin kanssa.

Hissi projektin tavoitteena on edistää valtion ja kaupungin jälkiasennushisseille suunnattujen avustusten käyttöä tiedotuksen ja neuvonnan avulla, edistämällä esteettömyyttä, kehittämällä jälkiasennushissien rakentamiseen liittyviä prosesseja ja säännöksiä, jälkiasennushissien sijoittamista olemassa olevaan rakennukseen sekä opastaa taloyhtiötä asunto-osakeyhtiölain määräyksissä koskien jälkiasennushisseihin liittyvien hankkeiden päätöksentekoa ja kustannusjakoa.

Moni kunta haluaa edistää jälkiasennushissien rakentamista tarjoamalla kunnan omaa avustusta jälkiasennushissien rakentamiseksi. Helsingin lisäksi 10 prosentin avustuksen tarjoavat ainakin pääkaupunkiseudun kunnat Espoo, Vantaa ja Kauniainen sekä muualta Suomesta Joensuu, Jyväskylä, Lahti, Kuopio ja Pori. Oulussa hissiavustus on 20 prosenttia ja Tampereella 15 prosenttia. Turku ja Mikkeli tarjoavat euromääräisen avustuksen.

Hissittömyys Helsingissä

Helsingissä oli vuoden 2018 lopussa noin 4 900 hissittöntä asuinkerrostaloa, mikä oli 46 prosenttia kaikista asuinkerrostaloista. Näissä hissittömissä kerrostaloissa sijaitsi 90 000 asuntoa eli 29 prosenttia kerrostaloasunnoista. Hissittömissä kerrostaloissa asui vuoden 2018 lopussa lähes joka neljäs helsinkiläinen eli 142 500 asukasta, joista ikääntyneitä (yli 65-vuotiaita) oli yhteensä 21 500.

Selvästi eniten asuntoja hissittömissä kerrostaloissa oli Etelä-Haagassa, yhteensä 5 645. Muita osa-alueita, joissa hissittömissä kerrostaloissa olevien asuntojen määrä ylitti 2 500, olivat Patola (3 751), Käpylä (3 310), Vallila (3 273), Roihuvuori (2 908), Pohjois-Haaga (2 764) ja Länsi-Herttoniemi (2 544). Tapaninvainiossa, Siltamäessä ja Veräjämäellä yli 90 prosenttia kerrostaloasunnoista sijaitsi hissittömissä kerrostaloissa. Suuri hissittömissä kerrostaloissa olevien asuntojen osuus asuinalueella vaikeuttaa muuttamista alueen sisällä hissillisessä talossa olevaan asuntoon, jos sellaisia ei ole tarjolla.

Hissit ja ikääntyneiden esteetön asuminen

Helsingin strategisena tavoitteena on olla maailman toimivin kaupunki. Esteettömyys liittyy tähän vahvasti. Helsinki on edistänyt esteettömyyttä määrätietoisesti vuodesta 2002. Yksi kaupungin esteettömyystyöryhmän hyväksymä esteettömyysmittari on hissillisten kerrostalojen määrä / kaikki kerrostalot. Esteetön asuminen takaa, että ikääntyneet voivat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään ja turvallisesti.

Ikääntyneiden väestöosuuden ennustetaan Helsingissä nousevan nykyisestä noin 17 prosentista yli 21 prosenttiin vuoden 2049 loppuun mennessä. Ennusteen mukaan Helsingissä asui tuolloin noin 177 000 ikääntynyttä, 67 000 enemmän kuin nyt. Vuosittainen 7 000 uuden asunnon asuntotuotantotavoite Helsingissä vastaa esteettömän asumisen lisätarpeeseen osittain. Yksi parhaimmista lisäkeinoista parantaa asuinkerrostalojen esteetöntä asumista on jälkiasennushissien rakentaminen hissittömien porrashuoneiden yhteyteen.

Stadin ikäohjelma on yksi Helsingin hyvinvointisuunnitelman 2019-2021 painopisteistä. Stadin ikäohjelman yhtenä tavoitteena on kehittää ikääntyneen väestön asumisoloja ja kotona asumisen mahdollisuuksia. Keskeisenä toimenpiteenä on edistää vuosittain 70 jälkiasennushissin rakentamista olemassa olevaan asuntokantaan.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) vuonna 2014 teettämän selvityksen (Global Research & Data Services 6.2.2014) mukaan hissi lisää ikääntyneen henkilön asumisaikaa omassa kodissaan keskimäärin 7,8 vuotta. Ikääntyneen ympärivuorokautiseen palveluun - tehostettu palveluasuminen tai laitoshoido - verrattuna rahaa säästyy näiden vajaan kahdeksan kotona asumisvuoden aikana yhden ikääntyneen osalta yhteensä 324 769 euroa. Hissiavustuksen aiheuttamiin kustannuksiin verrattuna nämä säästetyt kustannukset ovat merkittävästi suuremmat.

Jälkiasennushissin vaikutus asuntojen arvoon ja asukkaiden liikkumiseen

Talousarvioaloitteessa on otettu kantaa hissiavustuksen vaikutuksista asuntojen arvonnousuun ja liikkumisen vähenemiseen kaupungin liikumisohjelman vastaisesti.

Rakentamismääräysten mukaan kaikki uudet kolmikerroksiset ja sitä korkeammat asuinkerrostalot on varustettava hissillä. Jälkiasennushissin rakentaminen kolmikerroksiseen tai korkeampaan asuintaloon vastaa tämän päivän vaatimuksia. Hissi parantaa asumisen laatua ja asuinrakennusten toiminnallisuutta. Hissi vaikuttaa asunnon haluttavuuteen, sillä erityisesti lapsiperheet ja ikääntyneet edellyttävät, että talossa on hissi.

Kaupungin liikumisohjelmassa on otettu myös esteettömyys huomioon esim. jalankulun osalta. Jalankulun esteet korostuvat ikäihmisten ja liikumis- ja toimintaesteisten kohderyhmässä. Iäkkäiden ulkona liikkumisen tarve säilyy silloinkin, kun terveyden ja toimintakyvyn heikkeneminen supistaa päivittäistä elinpiiriä.

Kaupungin hissiavustusta tarvitaan

Helsingin kaupunki on halunnut edistää jälkiasennushissien rakentamista tarjoamalla kaupungin 10 prosentin avustusta jälkiasennushissien rakentamiseksi.

Kaupungin omalle hissiavustukselle on edelleen tarvetta. Jälkiasennushissin rakentaminen ja esteettömyyden lisääminen asuinkerrostaloissa mahdollistaa monen ikääntyneen ihmisen asumisen kotonaan pidempään. Ikääntyneiden tarve asuntoon hissillisessä kerrostalossa kasvaa lähitulevaisuudessa väestön ikääntymisen ja ikääntyneiden laitoshoidon vähentämisen seurauksena. Suurimmalle osalle ikääntyneistä omassa kodissa asuminen on myös oman toiveen mukaista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Marjo Tapana, tiimipäällikkö: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi
Merja Liski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, Helsingin kaupungin hissiavustuksista luovuttava, Meri Otto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Otto Meri ja yksi muu valtuutettu ovat tehneet 11.3.2020 seuraavan talousarvioaloitteen:

Helsingin kaupungin hissiavustuksista on luovuttava.

Helsingin kaupunki tukee vuosittain yli 1,6 miljoonalla eurolla hissien rakentamista. Hissin rakentaminen nostaa asuntojen arvoa, minkä takia hissiavustuksilla ohjataan veronmaksajien rahoja yksityisten asuntojen omistajien hyödyksi. Lisäksi hissit vähentävät merkittävästi liikkumista, mikä on Helsingin kaupungin liikkumishjelman vastaista. Hissien rakentamiseen on mahdollista saada avustusta muilta tahoilta. Näin ollen Helsingin kaupungin hissituki ei ole millään tavalla edes välttämätöntä.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 20.8.2020 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Marjo Tapana, tiimipäällikkö: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi
Merja Liski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, Helsingin kaupungin hissiavustuksista luovuttava, Meri Otto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano